

Початкова школа і сучасність

№1 (5) січень
2015

Вивчення букви «Я»

та її звукових значень

Урок навчання грамоти, 1 клас

Правила пожежної безпеки

Урок основ здоров'я, 3 клас

Святе Водохреща

Виховна година, 3 клас

Чарівниця-зима

Виховний захід, 3 клас

В гостях у Різдва

Виховна година, 3 клас

Виготовлення новорічної іграшки

з нестандартного обладнання

Урок трудового навчання, 4 клас

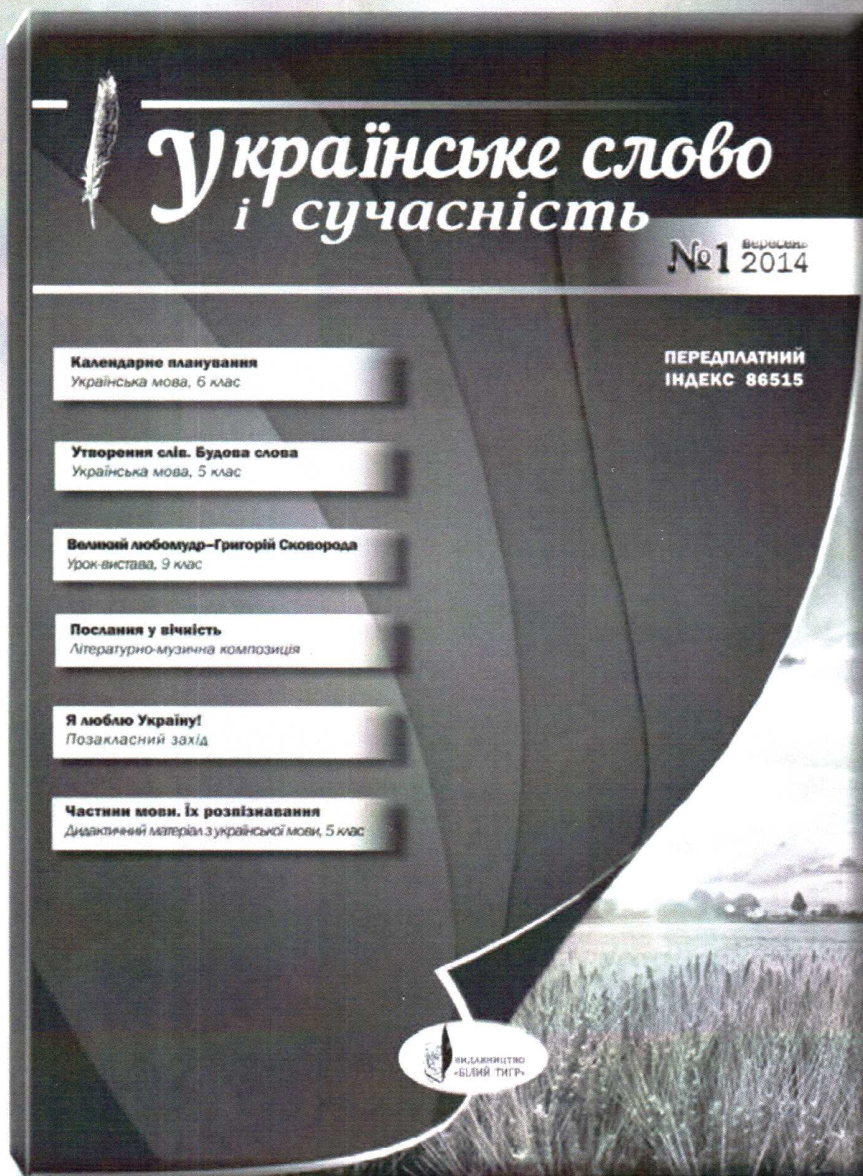
ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86516

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

Поспішайте передплатити
науково-педагогічний журнал
«Українське слово і сучасність»

Українське слово і сучасність

№1 Випуск 2014

Календарне планування

Українська мова, 6 клас

Утворення слів. Будова слова

Українська мова, 5 клас

Великий Любомудр—Григорій Сковорода

Урок-вистава, 9 клас

Послання у вічність

Літературно-музична композиція

Я люблю Україну!

Позакласний захід

Частини мови. Їх розпізнавання

Дидактичний матеріал з української мови, 5 клас

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86515

Передплатний
індекс 86515

Відповідальний за зміст: Ірина Мельничук

Відповідальний за дизайн: Ірина Мельничук

Відповідальний за редакцію: Ірина Мельничук

Відповідальний за верстку: Ірина Мельничук

Відповідальний за випуск: Ірина Мельничук

Відповідальний за доставку: Ірина Мельничук

Відповідальний за продаж: Ірина Мельничук

Відповідальний за розподіл: Ірина Мельничук

Відповідальний за зберігання: Ірина Мельничук

Відповідальний за архівування: Ірина Мельничук

Відповідальний за передачу: Ірина Мельничук

Безпека взимку

Виховний захід, 4 клас

Марія БОРОДАВКО, магістрант Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Мета: поглибити знання учнів про правила безпечного відпочинку в зимовий період; формувати уявлення про причини виникнення небезпечних ситуацій взимку та їх наслідки, бажання піклуватися про власне здоров'я і в разі потреби звертатись за допомогою до лікаря; вчити надавати першу медичну допомогу при обмороженні та загальному охолодженні організму; розвивати вміння приймати рішення в складних ситуаціях, мислення, пам'ять, увагу й увагу; виховувати усвідомлений вибір моделі поведінки та бажання зміцнювати свій організм на свіжому повітрі.

Обладнання: тематичні ілюстрації, ілюстрації ігрових ситуацій, картки з допоміжним матеріалом (вірші, загадки), прикраси на вікнах (сніжинки), композиції «Зимова розвага».

Хід заняття

I. Організаційний момент.

Хто здоровий – той сміється,

Все йому в житті вдається.

Він долає всі вершини –

Це чудово для людини!

II. Повідомлення теми та мети заняття. Мотивація навчальної діяльності.

Робота з віршем.

– Послухайте вірш і дайте відповідь на запитання.

ЗИМА

Понад луки, ліс і поле
Пролітає трійка коней
І карета кришталева,
В ній красуня-королева.
Поспішає ця чаклунка,
Бо везе усім дарунки.
Для хлоп'яток і дівчаток –
Сніжну гірку для санчаток,
Для зайчаток – шубки нові,
Ведмежаткам – колискові.
В діаманти й самоцвіти
Заплела вербові віти.
Сипле срібло на ялини,
Стеле килим на долини.
В дитсадку на шибках вікон
Змалювала диво-квіти,
Що ніде таких нема.
Це до нас прийшла зима!

Н. Вернигора

– Про яку пору йдеться?

– Разом із хуртовинами, морозами та інесем, зима несе з собою безліч захоплюючих ігор та розваг. Як чудово пронестись з гірки на лижах, пограти в хокей, сніжки, покататись на ковзанах. Це дуже весело, але разом із тим кожна розвага несе загрозу здоров'ю, а то й життю. Мало знати правила безпеки, їх ще й треба виконувати. Отже, на занятті ми поговоримо про те, як зробити відпочинок взимку безпечним, а також навчимося правильно поводити себе у складних ситуаціях.

III. Робота над темою заходу.

1. Розгадування кросворда.

– Які асоціації виникають у Вас, коли ми згадуємо про зиму?

– А щоб дати відповідь на це запитання, розгадаємо кросворд, який містить творче завдання.

1.	л	и	ж	і						
2.	с	а	н	ч	а	т	а			
3.	к	о	в	з	а	н	и			
4.	с	п	о	р	т					
5.	х	о	к	е	й					
6.	с	н	і	г	о	в	и	к		
7.	п	і	ш	о	х	о	д	и		
8.	с	в	і	т	л	о	ф	о	р	
9.	п	е	р	е	х	і	д			
10.	к	о	в	з	а	н	к	а		
11.	м	о	р	о	з					
12.	х	у	р	д	е	л	и	ц	я	
13.	л	і	д							
14.	с	н	і	г						
15.	б	у	р	у	л	ь	к	а		

1. Якщо став на ті дощечки,
Швидко їду я з гори,
А якщо впаду зненацька –
Ноги будуть догори.
Палки дві в руках тримаю,
Сам собі допомагаю.
Тут потрібна рівновага,
Тренування та увага! (Лижі.)

2. Сіла купа дівтори
І поїхала з гори...

Люблять їх усі малята.
Звуть візочок цей ... (санчата).

3. З нетерпінням зиму ждуть,
Лід малюють – іскри йдуть!
Гострі та стрімкі вони.
Мають назву... (ковзани).

4. Бокс, хокей, бобслей, футбол,
Сноуборд і волейбол...
Стадіон, басейни, корт –
Об'єднало слово... (спорт).

5. Дві команди, як в футболі,
Та на крижаному полі,
І дорослих, і дітей
Позбирав на лід... (хокей).

6. Я – істота нежива,
Я – істота снігова.
З кульок я складаюсь,
Діток потішаю. (Сніговик.)

7. Тротуаром йдуть малята,
Жваві хлопчики й дівчата.
Не кричать і не пустують –
Дуже ввічливо крокують.
Симпатичні всі на вроду
Наші дітки – ... (пішоходи).

8. Він на вулиці щораз
Оком блимає на нас.
Зупинися! Почекай!
Терпеливо стій!
А тепер, будь ласка, йди
Впевнено й спокійно! (Світлофор.)

9. На дорозі звір лежить:
Весь у смужку, ніби спить.
У степу він народився,
А у місті нам згодився.
Цього звіра звати «зебра»,
В нього є смугасті ребра.
Знає кожний пішохід –
Це безпечний ... (перехід).

10. За селом була вона
Вся блискуча, чарівна,
По слизьких її боках
Їдуть діти в саночках. (Ковзанка.)

11. Узимку хто,
Скажіть мені,
Малює квіти
На вікні? (Мороз.)

12. Кручу, гуркочу, знати нікого не хочу. (Хурделиця.)

13. У вогні не горить, у воді не тоне. (Лід.)

14. В небі хмарка пролітала, білий пух порозсипала,
він на землю міцно ліг, називають його ... (сніг).

15. Що росте догори коренем? (Бурулька.)

2. Розповідь учителя.

– До нас завітала чудова пора року – зима. Вона принесла чудові розваги, але деякі з них можуть бути ризиковані. Взимку дороги особливо небезпечні, оскільки випадає сніг і засипає їх. Від морозу дорога замерзає і стає особливо слизькою, як каток, тому її необхідно посипати піском, щоб відбувалося зчеплення автомобільних коліс із дорогою, тобто тертя. Машину на слизькій дорозі зупинити неможливо. А це означає, що не можна ковзатися на тротуарі, а тим більш на проїжджій частині дороги. Гальмівний шлях транспортного засобу на слизькій дорозі збільшується у два-три рази. Хоч на колеса одягають зимову гуму з шипами, яка поліпшує зчеплення з дорогою, але це мало допомагає, коли дороги слизькі. Ви – пішоходи, тому подумаймо разом, як вберегти себе від нещасних випадків. Почнемо з того, що взимку треба бути особливо уважними на дорозі.

– Прочитайте, будь ласка, слово у виділених клітинках. (Канікули.)

– Це найкраща, найвеселіша пора для відпочинку!
– А що ви робите під час канікул?

3. Створення правил безпечної відпочинку взимку і під час канікул.

Кожен учень має знати:

- Узимку треба йти не поспішаючи, аби не впасти і не травмуватися.

- Якщо травму одержав товариш, ніколи не тікай з місця пригоди, а постарайся допомогти йому, поклич дорослих.

- Не перегрівайся і не переохолоджуйся, не їж снігу та криги, бо це шкідливо для здоров'я.

- Не торкайся язиком та мокрими руками до металу – отримаєш опік.

- Не катайся на санчатах та лижах поблизу автомагістралей, трамвайних та залізничних колій – транспорт може травмувати тебе.

- Під час зимової негоди не вирушай наодинці в далеку подорож – заблукаєш.

- На лід річок та озер ступай обережно, на ковзанках катайся тільки тоді, коли переконаєшся, що товщина льоду дозволяє це робити.

4. Розгадування ребуса. Постановка проблеми.

(Вода.)

- Як буде називатися вода у твердому стані? (Лід.)
- Вода буває небезпечною. Пригадайте правила поведінки на льоду.

5. Розповідь з елементами бесіди.

- Перший крижаний покрив на водоймах не можна використовувати для ігор та розваг. Молода крига на початку свого утворення не міцна, тонка і ваги людини не витримує.

- Дочекайтесь, доки на річці буде міцний лід, а тоді вже розважайтесь.

- Який він, міцний та неміцний лід?

- Якщо товщина льоду від 12 см, він прозорий, з синюватим чи зеленуватим відтінком, лід вважається міцним. Сміливо ставайте на нього!

- Якщо при відлизі лід вкривається водою, замітається снігом, а потім замерзає, стає білим чи жовтуватим, він не міцний. Ходити, ковзатись на ньому небезпечно.

- З наближенням весни крига стає крихкою (хоча товщина ще зберігається). Все! Зимові розваги закінчилися. Ні кроку на лід!

- Перш ніж ступити на лід, упевніться, чи міцний він.

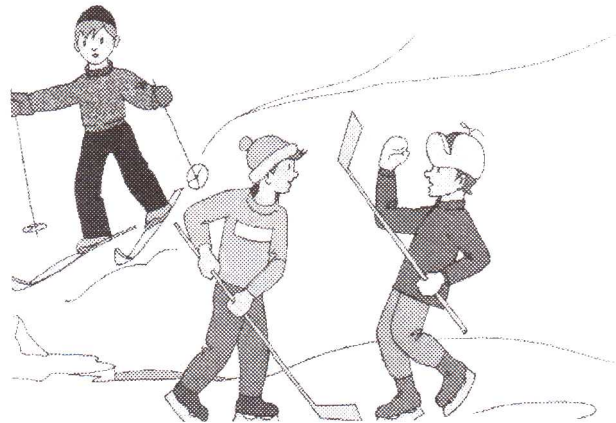
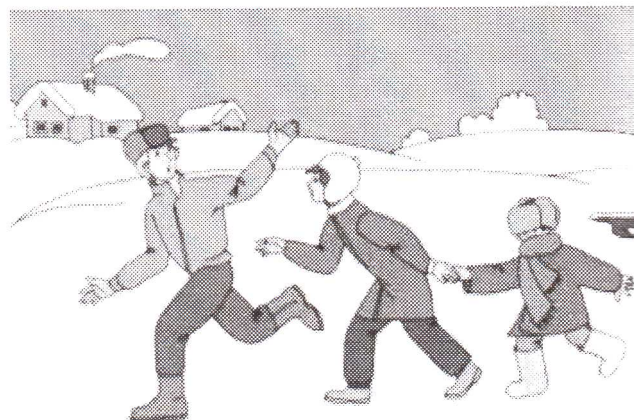
- Кататися можна тільки в спеціально відведених для цього місцях, які контролюються дорослими. (Відкриття катка на водоймі дозволяється при товщині льоду не менше 25 см.)

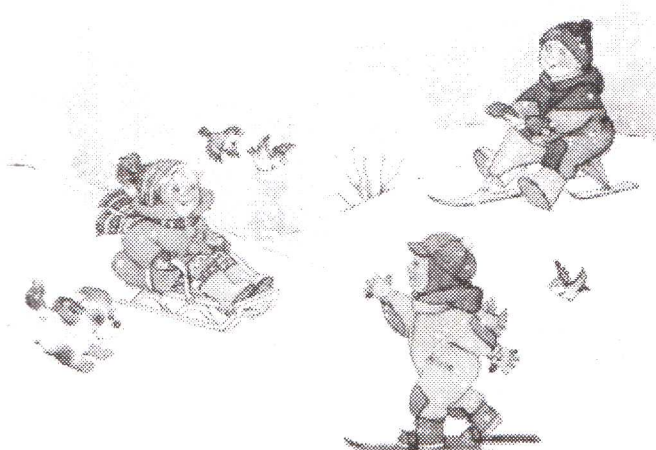
- Будьте обережні там, де з'явилась течя, де в водойму впадають струмки.

- Недопустимо ходити по льоду: в нічний час, в незнайомих місцях.

При переході по льоду необхідно йти один за одним на відстані 5 м. Важкі вантажі перевозяться санями.

6. Робота з ілюстраціями.

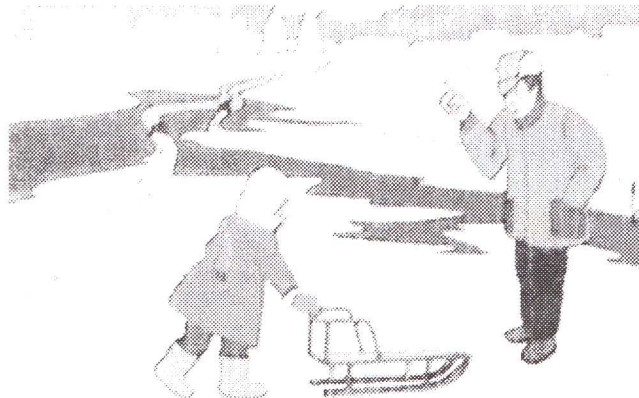
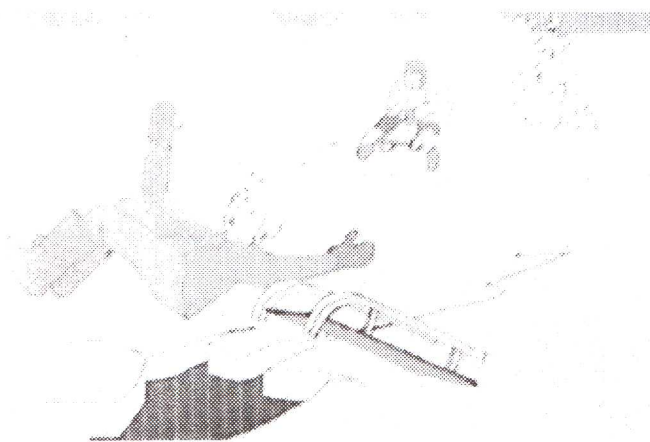

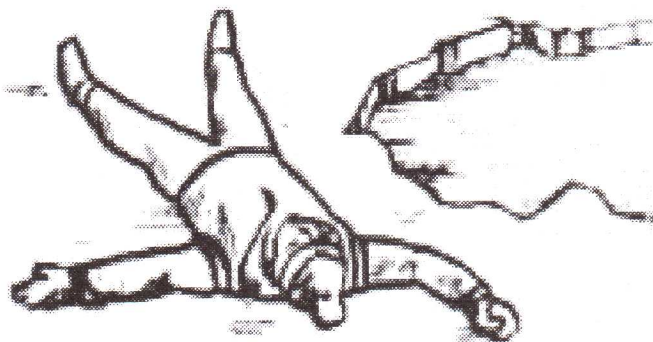

7. Створення проблемної ситуації.

Що робити, якщо під Вами провалився лід? (Розповідь дітей за малюнками.)

- не панікувати;
- кликати на допомогу;
- не занурюватися з головою;
- намагатися звільнитися від верхнього одягу;
- потрібно намагатися вилізи на лід, широко розкинувши руки, наповзаючи на його край грудьми і по чергово витягуючи на поверхню ноги;
- вибравшись на лід, перекоцися і відповзай в той бік, звідки прийшов, де міцність льоду вже відома.

Що робити, якщо на ваших очах провалилася людина під лід?

- покликати на допомогу дорослих;
- повідомити потерпілого, що йдете на допомогу;
- наблизитися можна лише повзучи на животі розкинувши руки та ноги;
- для порятунку потерпілого можна використати: дошку, жердину, лижі, пасок, шарф.

Врятованого необхідно:

- відвести в тепло;
- заспокоїти;
- переодягти в теплий одяг;
- зігріти;
- напоїти гарячим чаєм.

Якщо поблизу немає теплого житла потрібно:

- викрутити одяг;
- якщо присутній дорослий, то розвести багаття;
- зігрітися фізичними вправами.

8. Перша допомога при обмороженні – загальному охолодженні організму.

Перша невідкладна допомога при обмороженнях:

• Для швидкого і ефективного відновлення кровообігу потрібно негайно зігріти уражену шкіру зануренням у розчин марганцівки, поступово піднімаючи температуру від 20° С до 38° С. При першому ступені обмороження можна розтерти шкіру спиртовмісною рідиною.

• Для того щоб запобігти потраплянню інфекції в зону ураженої ділянки, треба її просушити, наклавши асептичну пов'язку.

• Для профілактики шокового стану лікар обов'язково вводить препарати знеболюючої дії.

• Обов'язкова госпіталізація в хірургічний відділ лікарні або опіковий центр.

Перша допомога при переохолодженні:

• Для того, щоб швидко підняти ректальну температуру, треба перенести хворого в малоопалювальне

приміщення, а після цього помістити його у воду кімнатної температури і потроху підвищувати її до 40° С. Проте якщо немає такої можливості, то облили людину спершу водою кімнатної, а після цього – більш високої температури (36–40° С) або обкласти хворого теплими грівками. Огорнути ковдрою. При підвищенні ректальної температури до 31–34° С відбувається відновлення свідомості, а коли вона досягне 34° С, тоді припиняють штучне зігрівання.

• Оцінити самопочуття хворого, пульс, артеріальний тиск, стан свідомості, ректальну температуру, ритм і частоту дихання.

• Якщо людина прийшла до тями, дати випити гарячий чай.

• Своєчасно проводити контроль частоти дихання, артеріального тиску, пульсу і температури в прямій кишці.

• ЕКГ–діагностика, якщо потрібно.

• Госпіталізувати хворого в лікарню.

9. Гра «Відгадай професію лікаря».

Як називається лікар, що лікує зуби? (Стоматолог.)

Хто лікує горло, вухо, ніс? (Лор, отоларинголог.)

Хто робить операцію? (Хірург.)

Хто лікує очі? (Окуліст.)

Хто лікує простудні захворювання? (Сімейний лікар.)

Хто вправляє кістки після перелому? (Травматолог, ортопед.)

Хто виправляє мовні вади дітей? (Логопед.)

А як одним словом назвати цих людей (Лікарі.)

10. Інсценізація гри «Лікар».

Наприклад: «У кабінеті стоматолога», «У кабінеті окуліста».

11. Створення композиції «Зимова розвага».

IV. Підбиття підсумків заняття.

1. Бесіда.

– Вам сподобався виховний захід?

– Які зимові розваги знаєте?

– Які запам'ятали правила безпечного відпочинку взимку і під час канікул?

– Як надати першу допомогу при обмороженні та загальному охолодженні організму?

2. Виставка дитячих робіт.

– Чудові композиції, Ви молодці! (На дошці прикріплені композиції.)

– Сьогодні Ви дізналися, як зробити відпочинок взимку безпечним. Пам'ятайте, що здоров'я – найдорожчий скарб для кожної людини!

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

po-press@ukr.net

www.white-tiger.com.ua